

EL PARE ORIOL M^a DIVÍ, UN MONJO ARTISTA

Joan Roig i Montserrat

El vint-i-dos de març d'enguany la comunitat benedictina de Montserrat i una bona colla d'amics i d'estudiosos ens reuníem al monestir, i després a la Basílica, per acomiadar les despulles d'un home entranyable i excepcional, un excel·lent monjo-artista, el P. Oriol M. Diví que havia mort, en la pau en què havia viscut, el dia dinou del mateix mes.

La seva mateixa presència traspuava pau, les seves paraules mesurades encomanaven serenor, el seu fer, coronat sempre d'humilitat, senyalava un "home bo", un home de Déu.

Josep Diví, Oriol en la vida monàstica, havia nascut a Esplugues de Llobregat el 1924, era fill d'una mestressa de casa i d'un fuster-ebenista; va viure en un ambient de natura i ruralia que després deixarà entreveure en molts dels seus treballs artístics. De ben jove ja tenia una especial afecció i aptitud per al dibuix. Acabada la guerra del 36 va començar a treballar i, alhora, a participar en cursos de dibuix a l'Acadèmia Baixas de Barcelona. El 1940 ingressava al Seminari diocesà de Barcelona i el 1952, en el Congrés Eucarístic Internacional de la mateixa ciutat, era ordenat prevere,

i després d'uns anys de bon servei en distintes parròquies, el 1956, ingressava a la comunitat benedictina de Montserrat, on l'any següent hi feia la professió monàstica.

Durant la formació ja manifestava i demostrava la seva afecció per l'art plàstic. Rebé lliçons de Josep Grau Garriga, i, després, aconsellat per ell mateix, inicià els estudis de tècniques de gravat al Conservatori de les Arts del Llibre de Barcelona. I el 1960 es matriculà a la Llotja de la mateixa ciutat, on gaudí dels bons mestratges de grans artistes: en xilografia d'A. Ollé i Pinell, en calcografia de Maria Josepa Colom, de Cervera, i en litografia de Joan Commeleran. Ho feia així: treballava entre setmana i els dijous baixava a Barcelona per participar i gaudir de les sessions de tarda i de nit en el Conservatori. I allí va descobrir el món de la gràfica.

Amb el temps visita Roma, Florència, Assís, i altres indrets. I el 1971 s'integra al grup de monjos montserratins que formen la comunitat ecumènica de Tantur, a Israel; hi resideix en dos intervals de temps fins al juliol de 1983

en què la comunitat torna al monestir. De bell nou a Montserrat portarà una gran activitat, entre d'altres col·labora amb el mestre de novicis, i organitza i té cura de l'arxiu de gravats, però, sobretot, dedica molt del seu temps lliure a fer gravats i dibuixos per il·lustrar fulls de goigs i crear ex-libris.

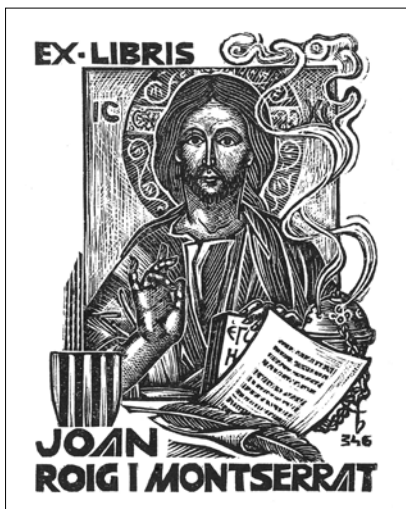
Fou un home d'una exquisida espiritualitat i la va saber comunicar a moltes persones que es beneficiaren del seu mestratge. Pels camins d'una fe humil, colrada pel servei diví de la litúrgia i l'amor als més pobres va assolir una "vida en Crist" que el va fer feliç i li va aportar una pau sense fronteres, que, instintivament, també reflectia en la seva obra artística. I sabé viure en la mateixa joia i serenor en els anys de plena activitat artística, com en els darrers, ja limitat per la malaltia.

L'obra gràfica del P. Oriol, que sempre aporta aire primaveral i de juvenesa, és molt extensa, i realitzada en diversos procediments artístics, però la seva predilecció fou la xilografia, s'ha dit d'ell amb tota la raó que és un dels darrers i digne representant de la *neoxilografia* iniciada a finals del s. XIX i les primeres dècades del XX, ennoblida a Catalunya amb el nom de l'iniciador J. Torres-Garcia, i tot seguit, entre molts més, amb els de R. Marlet, E.-C. Ricart, A. Ollé i Pinell i altres, i, posteriorment, el genial A. Gelabert. A banda d'alguns llibres il·lustrats amb les seves xilografies com *Croquis Pirinencs*, de Jaume Massó, es va dedicar especialment a crear i gravar una gran quantitat d'ex-libris, la gran majoria són xilografies, però, ocasionalment, també va utilitzar la calcografia, i alguns, principalment



en els darrers temps de la seva vida, són dibuixos a la ploma. Va començar a numerar la llarga sèrie des de l'exemplar que feia 24, i en va arribar a fer 572, i encara una vintena més, sense numerar, destinats a participar a concursos, o quan dubtava que fossin utilitzats com a tals; la temàtica és d'una riquíssima varietat, però hi ha motius molt reiterats: el montserratí és l'estel·lar, presentat a una seixantena d'ex-libris, els ocells i aus figuren a una cinquantena, el tema català-sant Jordi el trobem en uns vint-i-cinc, i altres tants de tema angèlic. L'obra exlibrista del P. Oriol M. Diví ha quedat perpetuada en dues obres de bibliòfil: *Oriol M. Diví Ex-Libris*, editat per *Artífex*, Lurago Marione, Itàlia, publicat el 2004; i *Oriol Maria Diví, Ex-Libris*, editat a *GraDeFajol* per Elies Plana el 2011, aquest últim una bellíssima joia bibliogràfica que conté tota la seva obra.

Si els seus treballs exlibrístics



començaven en ferm l'any 1964, l'altre puntal de la seva obra, també en la línia de la gràfica, com il·lustrador de Goigs havia començat esporàdicament en els 1951-1963, per dedicar-s'hi de ple en la dècada dels 80, i hi treballarà amb dedicació fins uns anys abans del seu traspàs, el 2011 encara va fer un dibuix per a una goigs meus a la Puríssima de Valldemossa, i en va preparar el muntatge tipogràfic. Majorment amb xilografies, però també amb escaients dibuixos va arribar a il·lustrar uns 160 fulls de goigs, amb tanta finor com



originalitat; la majoria foren editats per l'entitat Gogistes Tarragonins. Talment els iconògrafs de l'orient cristià va saber transmetre en cada gravat i en cada dibuix la fe, la pau, la humilitat i la il·lusió amb què vivia. No puc deixar d'esmentar per la seva bellesa, harmonia i espiritualitat una edició tarragonina dels Goigs de sant Magí. L'obra del P. Oriol és tota una fita en el món gogistic.

I, per acabar aquestes notes, cal que esmenti encara, una llarga sèrie de gravats d'ocasió que va realitzar a petició dels interessats: nades, recordances de bateig i primera Comunió, de casaments i d'altres esdeveniments, sempre trobava el tema escaient que sovint s'acordava amb les afeccions i peculiaritats del qui li ho demanava.

El llegat del P. Oriol enriqueix i ennobleix la cultura del nostre país, gràcies a homes com ell el nom de Catalunya és conegut i valorat als llocs més allunyats i remots. Que reposi en la pau de Déu, i que la seva recordança i el gaudi de contemplar la seva obra ens estimuli a fressar els seus camins i a valorar les petites coses de cada dia: el vol d'un ocell, el somriure d'un nen, la beatitud d'un gat, la presència d'una flor... i la bonhomia i la humanitat d'un sant.

*Paix miraculosa cada dia
el Senyor obra per Vos;
Oh! el qui en Vos confia
Sant Magí molt gloriós.*

La Divina Providència
volgués que en una muntanya
nomenada Brufaganya
fessiu aprta penitència;
a on la fe els passos guia
del noumeu molt fervorós.

No volgué estar ocultada
Llum tan clara en una cova,
predicaven la Lleu Nova
que fessiu creure als
devants ses antres errors.

Imperant Maximà,
de cristians perseguider,
altre com ell per Protor
a Tarragona envia;

foren com ovella puà
presentat al llep feroç;

Demanant-voe al si eren
aquell mag encantador,
rebel a l'Emperador,
—Cristià s'oc, repugnatreu,
sols un Deu hànnia mia
recomens per son Espòs.

En la presó us meteren
en jermens i a algibres,
i les cadenes rompent;
i tornareu dreta via

No rebant-voe, a fessant
a vostra cova goyós;
i al tornent us rosegaren
les pedres ensangonant
avul la terra roses cria
per on passà vostre Cos.

Als qui us feren tan gran mal
veient-los morir de set
tragetueu com a perfit
una font medicinal,
curi al qui espera en Vos

GOIGS A LLAOR MÀRTIR ERMITÀ



MARTÍ
MAGÍ



Tornareu dalt a la cova
i altra volta us rosegaren,
fins all on us degollaren,
per a Vos mort gloriós;
Cristians (obra molt puà)
enterraren vostre cos.

Va esbalar tot el moig
de als que s'eren intuar
de veure el vostre cos
la vista els vau llevar;
però prest els la tornareu
reclamant-voe plaades:

V Pregueu per assolir Sant Magí

PREGUEM

Oh, Deu, Vos heu honorat l'Església de Tarragona amb el triomf del màrtir Sant Magí. Esculteu les pregheres del nostre poble i concediu-nos que es qui centrem els nostres desitjos i finitem en la fidelitat. Tri-Cris, Senyor Nostre.

Amén.



Música: Mts. Salazar i Sureda i Ferrer.

Xilografia: F. Domínguez D.S.B. Músic: M. Monzó.

DEL GLORIÓS SANT MAGÍ



De pigota i de rosa
sou singular advocat
puix als qui us han reclamat
amb voluntat fervorosa,
els cureu, i amb alegria,
proclamen vostres favors.

Molts d'aquells que són trencats
si us reclamen de bon cor
promptament resten curats;
heu obtenut Vos del Senyor;
les esterils feu que tinguin
fruit, benest de Deu sortós;

R Preque siguem dignes de les promeses de Crisí.

La ciutat de Tarragona
vostres prodigis admira
que experimenta cada dia,
tenint fe en vostra persona;
ja tota la gent pregunta
que sou Sant miraculós:

Cada mainer vos fe
devoció molt singular,
per'ò a visitar-voe ve
sempre que ha de navegar;
i després que ha fet la via
torna a visitar-voe goyós:

Quan enmig de les onades
veu la mort el bon marí
de gentes i amb tants plagues
de vençudes i de naufragar:
i Vos prompte amb alegria
el guieu al port ditós:

Del Carro en el horral
de molt temps era uncat
de mal i de plagues,
per un instant natural;
en ell tots hom trobat
el remei a tants dolers:

L'any mil vuit-cents tretze
sou sempre memorable,
i en tot temps admirable
la vostra gran protecció;
burlant la vil tirania
del francès ius orgullós:

La gran mèta que es trobà
en la mina preparada
per mes foc, sempre apagada,
senyal es procurog:
que de Vos amb lleugera
cantaren els grans favors:

Al resso de tants miracles
de perrot acur la gent
i els salven en tot moment
si a la fe no fan obstacles,
oh! cureu la malhàlia
de tants pobres pecadors:

Fru que al Cel tinguem un dia
amb Vos, Màrtir poderós;
Oh! el qui en Vos confia,
Sant Magí molt gloriós.